

Poštovani članovi i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Proljeće je napokon zamijenilo zimu. Lijepi dani potiču nas na aktivnost i rad, što se očituje i u brojnim događanjima na koja ćemo se osvrnuti u ovim *Novostima*.

Ponajprije vam od srca želimo čestitati Uskrs, najveći kršćanski blagdan, sa željom da ga provedete u miru i radosti.

Osvrt na minule događaje

Križevački glagoljaši iz OŠ Ljudevita Modeca 4. veljače proslavili su desetu godišnjicu svoga rada. Obilježili su je predavanjem, nizom radionica te posjetom knjižnici Križevačke eparhije.

Mladim glagoljašima i njihovoj voditeljici, profesorici Martini Valec-Rebić, čestitamo ovaj vrijedan jubilej i želimo mnogo uspjeha u budućim aktivnostima. Pozivamo da nam se jave i detaljnije upoznaju sa svojim aktivnostima.

Na Strossmayerovom trgu u Pragu održana je svečanost otkrivanja spomen-ploče Josipu Jurju Strossmayeru koja podsjeća na njegove zasluge i veze s češkim glavnim gradom. U Pragu su dosad postavljene ploče ili spomenici Vladimiru Prelogu, Andriji Mohorovičiću, Stjepanu Radiću, Nikoli Tesli (koji u Pragu ima i svoju ulicu), a sada je došao na red i Strossmayer, jedini Hrvat koji u Pragu ima svoj trg i uz to je proglašen počasnim građaninom Praga. Otkrivanje spomen-ploče održano je 14. veljače, na dan smrti sv. Ćirila.

U Arheološkom muzeju, u sklopu izložbe *Post Scriptum – povijest i značenje umijeća pisanja*, dana 1. ožujka prof. dr. sc. Mateo Žagar održao je predavanje o glagoljici. Predavanju je nazočilo tridesetak osoba. Interes je bio daleko veći, no zbog malog prostora, broj posjetitelja bio je ograničen. Mnogima je ovo bio prvi susret s glagoljicom.

Naša vrijedna i kreativna članica, gospođa Verica Kovač i gospodin Stjepan Rendulić autori su izložbe o hrvatskom jeziku i pismu pod nazivom *JEZIK govorimo – PISMO pišemo* koja je otvorena 1. ožujka u Gradskoj knjižnici K. Š. Gjalški u Zaboku. Gospodin Rendulić sakuplja

hrvatske knjige o jeziku (rječnike, gramatike, pravopise), a gospođa Kovač je izradila glagoljska slova u keramici te postere na kojima je kaligrafijom glagoljicom ispisala molitve poput *Očenaša*, *Zdravomarije*, *Anđele čuvaru* kao i uglazbljene pjesme Dragutina Domjanića *Fala* i *Kaj*. Ovaj je kreativni duo do sada održao 17 izložbi diljem Hrvatske, uglavnom u knjižnicama. Gospođa Kovač uz izložbe, u mjestima u kojima gostuju, često održava i malu školu glagoljice. Ovom prigodom u Zaboku je glagoljici poučavala 3.c razred mjesne osnovne škole.

Redovito mjesečno predavanje pod nazivom *Iz tišine samostana u svijet digitalnih informacija – prikaz obrade građe knjižnica Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda*, u sklopu projekta *Hrvatska glagoljaška baština* održano je 8. ožujka u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu. Vrijedni dvojac, naš član gospodin Juraj Lokmer i njegova supruga, gospođa Fila Bekavac-Lokmer, upoznali su nas sa svojim petogodišnjim radom. Tijekom toga razdoblja, uz pomoć suradnika, obradili su velik dio knjižnih fondova koji se nalazi u u dvadesetak samostana Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda te dvaju u Srbiji i napravili preko 22.000 bibliografskih i nešto manje od 5.000 autorskih zapisa. To je objedinjeno u zajedničkom katalogu svih samostana HFP sv. Ćirila i Metoda koji je dostupan na mrežnim stranicama pod naslovom *Knjižnice Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda* (<http://193.198.235.162/>). Ovo je prva hrvatska redovnička zajednica koja je katalog svojih knjižnica stavila na internet. Aktualni Zakon o knjižnicama ne regulira status baštinskih knjižnica u vlasništvu Katoličke crkve, stoga je izostala državna potpora ovom projektu. U Hrvatskoj postoji oko 150 takvih knjižnica, odnosno zbirki, s oko milijun jedinica baštinske građe. Predavači su prikazali i neveliku glagoljsku građu i građu tiskanu bosančicom koja se nalazi u pojedinim samostanima Provincije. Ta građa svjedoči da je Hrvatska drevna europska, kulturna i kršćanska zemlja.

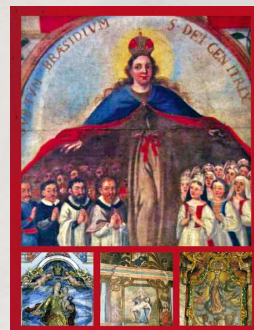
Dana 15. ožujka održana je Izborna skupština Društva prijatelja glagoljice koja je započela nastupom zbora *Baščina*. Dosadašnjoj predsjednici, prof. Biserki Draganić, zahvaljujemo na predanom i plodonosnom radu tijekom proteklih šest godina i nadamo se da će nas i dalje podupirati i sudjelovati u radu Društva. Novoj predsjednici, prof. Kristini Repar, želimo mnogo uspjeha. Od srca čestitamo dr. sc. Marici Čunčić koja je postala počasnom članicom Društva. Ravnateljstvo Društva gotovo je u cijelosti osvježeno novim snagama. Društvo poziva svoje članove i prijatelje na suradnju i aktivno uključivanje u njegov rad.

Već smo pisali o našoj članici iz Rijeke, gospođi Ljubici Štambuk. Vjerojatno niste znali da gospođa Štambuk na većinu mjesečnih tribina dolazi autobusom iz Rijeke i iste se večeri vraća kući. Gospođa Štambuk je 18. ožujka u Brseču, gradiću udaljenom od Rijeke 36 km, održala predavanje pod nazivom *Što nam govore glagoljski epigrafski spomenici* pri čemu je za čitanje poruka s grafita uzela geografski bliske glagoljske zapise, tzv. *Lovranske grafite*. Zahvaljujemo gospođi Štambuk na entuzijizmu i radujemo se budućim izvješćima vezanima uz glagoljicu.

Dana 21. ožujka palači Matice hrvatske svečano je predstavljen deveti film iz projekta Digitalno snimanje hrvatske mariološke baštine pod nazivom *Sisačka Majka milosrđa*, scenaristice i redateljice dr.sc. Hrvojkje Mihanović Salopek. U uvodnom dijelu nazočnima su se, osim autorice filma, obratili biskup sisački, mons. dr. Vlado Košić, akademik Josip Bratulić, g. Alojzije Prosoli, predsjednik Udruge Prosoli-Sveta glazba, a u ime Društva prijatelja glagoljice bivša predsjednica Biserka Draganić. Ovaj znanstveno-obrazovni film prikazuje povijest štovanja Bogorodice i svjedoči o vjernosti

puka Djevice Mariji na području Sisačke biskupije od srednjeg vijeka do danas. Kroz film gledatelji su mogli upoznati pojedina istaknuta, ali i manje poznata povijesna marijanska svetišta Biskupije, stare i rijetke knjige vezane uz sakralnu baštinu, izvorne narodne marijanske pjesme, tradiciju narodnih hodočašća, a kao osobitost Sisačke biskupije posebno je zanimljiv prikaz vrijednih rustikalnih drvenih kapela.

Korizmeno-uskršni tečaj glagoljice koji prof. Čepulić održava 26. godinu zaredom započeo je 22. ožujka i trajat će do 26. svibnja. Polaznici uče glagoljična slova te čitaju tekstove iz hrvatskog prvotiska – *Misala po zakonu rimskoga dvora* iz 1483. Ove godine čita se Evanđelje po Marku.

Društvo Krčana i prijatelja Krka održalo je dana 25. ožujka svoju 6. izvještajnu skupštinu. Dio članova Društva prijatelja glagoljice ujedno su članovi Društva Krčana i obratno. Istaknuta je želja za tješnjom suradnjom ovih dvaju društava stoga što je glagoljica njihova neraskidiva poveznica.

Dana 28. ožujka prof. dr. sc. Darko Žubrinić je u Narodnoj knjižnici i čitaonici Vlado Gotovac u Sisku održao 70-minutno predavanje *Hrvatska glagoljaška baština u kontekstu europske kulture*. Izvrsno posjećenom predavanju nazočio je i mons. dr. Vlado Košić, biskup sisački, a organizirano je na poticaj japanske pijanistice Yoko Nishii, posredovanjem g. Milana Lavrnje, predsjednika Lions Cluba Sisak.

Najave predstojećih zbivanja

Sljedeće redovno mjesečno okupljanje u sklopu projekta *Hrvatska glagoljaška baština* održat će se u srijedu, 5. travnja 2017. u 19 sati u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, Kaptol 29 a. Pozivamo vas na projekciju dokumentarnog filma pod nazivom *Glagoljski zapisi s Bujštine* autora Josipa i Inoćenta Ružića, prema scenariju i tekstu preč. Mladena Juvenala Milohanića, župnika u Bujama i dekana Umaško-oprtaljskog dekanata. Film je snimljen podrškom Ogranka Matice hrvatske Umag i Istarskoga književnog društva *Juraj Dobrila* iz Pazina, a predstaviti će ga akademik Josip Bratulić. Svi su dobrodošli!

U travnju neće biti glagoljaške mise u crkvi sv. Franje Ksaverskoga u Jandrićevoj 21 u Zagrebu na kojoj inače svake prve nedjelje u mjesecu pjeva Mješoviti pjevački zbor *Baščina*.

U Štrikeraj caffeu Udruge "Ozana", u Ulici grada Vukovara 235, u četvrtak, 6. travnja 2017., gostovat će prof. dr. sc. Darko Žubrinić, a u četvrtak, 13. travnja, Biserka Draganić. Predavanja počinju u 18 sati, a tema je, naravno, glagoljica.

Ovogodišnja *Noć knjige* održat će se u petak, 21. travnja. Tom se manifestacijom diljem zemlje, šestu godinu zaredom, daje poticaj kulturi čitanja, potiče razgovor o literaturi, književnosti i svemu onome što knjiga predstavlja ili treba predstavljati u suvremenom društvu. I ove će se godine u knjižarama, antikvarijatima, knjižnicama, različitim institucijama te u svim zainteresiranim ustanovama organizirati razna događanja: predstavljanja knjiga, javna čitanja, druženja s autorima, radionice i sl. Nikako nemojte *prespavati* noć u kojoj su sve oči uprte u knjigu!

Gutenberg gdje ga (ne) očekujemo

Jedan od najstarijih spomenika Johannesu Gutenbergu podignut je godine 1887. godine u Zagrebu, u Jurišićevj ulici na kućnom broju 7. Autor je istaknuti hrvatski kipar Dragutin Morak (1839. – 1922.).

Spomenik je postavljen u prozorskoj niši na drugom katu zgrade stoga ga prolaznici teško primjećuju. Grad Zagreb je postavio spomenik Johannesu Gutenbergu trinaest godina prije nego je to učinio Beč. Kronološki, to je drugi spomenik postavljen Gutenbergu. Prvi je postavljen davne 1837. godine u Mainzu, rodnom gradu oca tiskarstva.

Hvala na pozornosti. Srdačno Vas pozdravlja
Mirna Lipovac, urednica *Novosti*